

HAJDUFÖLD

OPIZETESI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hónap . . . 25 K Félévre . . . 150 K
 Három hónap . . . 75 K Egész évre . . . 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr. Komlóssy István

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A jobb belátás politikája

A kormányválság sűrű ködében már alig remélhettünk valamelyes biztató s garu megoldást, mikor szétrobbant a királyi bomba s a magyar képviselők megérivén a figyelmeztetést, szétluzás és mátrakodás veszedelmét, egyhangulag elhatározták, hogy a királykérdés fészegetésével felhagyva a jobb belátás politikájára, a kenyérkérdés megoldására térnek át. — Teleki Pál, a lemondott és újból designált miniszterelnök nem személyi kérdésekkel iparkodott az új kormánynak alapot és parlamenti többséget teremteni, hanem a jobb belátásra, a reális gazdasági politikára terelte a figyelmet és felvetette a súlyos kérdést: a hazát akarják-e a politikus urak megteremteni és romjaiból felépíteni, vagy személyes hiúságukat akarják tovább is legyezgetni? Ennek a komoly államférfihoz illő, józan beszédnek meg lett a fogantója, mert a robbantani induló királykérdés, a mozgató zsidók nem kis rémületre odakerült, ahová való: a jobb idők rezervoárjába.

A magyar politika előterébe így a tárgyi kérdések kerültek: a kenyér, pénz, tüzelő és munka kérdése. Biztosítani a mindennapi kenyérhez szükséges gabonát, rendezni az egyre katasztrófálisabb valutakérdést, beszerezni halogatás nélkül a szenet és a tüzfát, hogy a gyárak megindulhassanak és az ipari munkásság ne éhezzen és dideregjen munkahiány miatt. Ezek azok a problémák, amelyek Teleki Pál új vállalkozását jellemzik mint legelső tárgyi feltételek. S ha Teleki vállalkozása sikerrel jár, ha tud olyan kormányt létrehozni, amelyben akarat és képesség egyaránt meg van és parlamenti többséggel rendelkezik, — akkor az ország nyugodt lehet sorsának intézése felől. Teleki, ahogy a jelek mutatják, nem személyes hiúságból vállalja a kormányzást, hanem a haza iránti kötelességből, ami maga elegendő ahhoz, hogy kormányának létalapját biztosítsa. A reális gazdasági alapokon nyugvó kormányprogram, a jobb belátás politikája éppen a tizenkettedik órában jön ahhoz, hogy a számunkra egyre kedvezőbb alakuló külpolitikai helyzetkihasználásához egyre hozzáfogjunk. Mi egyelőre nem engedhetjük meg magunknak azt a luxust, hogy becsukjuk a szemünket és fülünket s csakis belpolitikánk problémáival foglalkozunk. Nem eszmélhatunk struccpolitikát, hanem belső ügyeinket a külföldről egy percre le nem vett tekintettel kell, hogy intézzük... Ezt úgy tehetjük, ha minden erőt összpontosítva dolgozunk összeomlással fenyegető gazdasági problémáink keresztyén nemzeti szellemében való megoldásán... Ezekkel a gondolatokkal eltelve fogadjuk bizalommal a rekonstruált Teleki-kormányt!

Szombaton mutatkozik be az új kormány

Nehézségek a személyi kérdésekben — Nincs végleges miniszteri lista

Budapest, dec. 15. (Nemz. St. Iród. jel.) Politikai körökben nem tartják kizártnak, hogy az új kormány tagjai még a ma esti pártértekezleten sem mutatkozhatnak be. A tárgyi nehézségek megoldása után most a személyi kérdések nehezítik meg a válság megoldását, amit a kiscgazda miniszterium és a politikai államtitkárság megszüntetésének a kérdése is növel. A kormányválság elhúzódása miatt sokan indítványozták a nemzetgyűlés összehívását. A nemzetgyűlés holnap vagy holnapután ül össze, hogy az indemnitást letárgyalja, nehogy az ex-lex állapot álljon be. Az új kormány a szombati ülésen fog bemutatkozni. A hivatalos kormánylista még nincsen teljesen kész, amiből sokan Teleki vállalkozásának kudarcára következtetnek.

Ezt a következtetést a liberális sajtó a keresztyén szocialistapárt bomlására is átterjeszti. Vass József erre vonatkozólag a következőket mondotta:

— A keresztyén szocialista pártot az ország mostani nehéz politikai és gazdasági helyzetében csak a haza érdeke vezeti. Személyekhez való ragaszkodás által semmi esetre sem kívánjuk Teleki Pál gróf kijelölt miniszterelnök vállalkozását megnehezíteni, sőt ellenkezőleg vállalkozását mindenképen megkönnyíteni igyekszünk. A keresztyén szocialista párt bomlásáról szó sincs. Ernst Sándor kijelentette, hogy szó sincs a keresztyén szocialista párt válságáról. Szó sincs arról, hogy a keresztyén szocialisták Hallernek hátat fordítanak.

A válság megoldását illetőleg fontos az a megbeszélés is, amit Teleki kijelölt miniszterelnök tegnap este 10—12 óra között Hallerrel folytatott.

Hír szerint Grätz Gusztávot, akit Teleki külügyminiszternek szemelt ki, Teleki táviratilag Budapestre kérette. Grätz még nem érkezett meg. Másik verzió szerint Grätz nemcsak

a külügyminiszterséget nem vállalja, de lemond a bécsi követi állásáról is. Ez a hír azonban még megerősítésre szorul.

Andrássy Gyula a válságról a következőket mondotta:

— Itt a legutolsó pillanat, melyben olyan kormányt kell az ügyek élére állítani, amely életrevaló, amely az országot vezetni tudja, s amely önmagában párt egyén. Hangsúlyozom, hogy nem látok pártot, csak frakciókat. Természetes, hogy a keresztyén irányzattól való eltéréstől nem lehet szó. Szerfölött fontos az a pénzügyi politika. Feltétlenül szükséges az alábbi javítása, Nem azt kell keresni, hogy valaki gróf-e vagy kaszinói tag, hanem, hogy hazafi-e.

Budapest, dec. 15. (Nemz. Sajt. t. j.) A kormányzó ma kihallgatáson fogadja Teleki Pált. Ezen a kihallgatáson dől el véglegesen Teleki vállalkozásának sorsa. Teleki csak abban az esetben hajlandó kormányt alakítani, ha mindazok, akiknek közreműködésére számított a kormányában, elfogadják a meghívást.

Budapest, dec. 15. (Nemz. Sajt. t. j.) A Friedrich párt tegnap esti értekezletén erőlyesen tiltakozott azon hírek ellen, mintha Friedrich a párt éléről elakarnák távolítani. Friedrich Erek szökölt fel a távozásra. Friedrich kijelentette, hogy őt a közgyűlés bizalma állította oda s egyedül a közgyűlés jogos a kérdésben dönteni. Megállapítható, hogy a közgyűlés Friedrichnek adott igazat.

A Beniczky--Meskó-affér

Budapest, dec. 15. (Nemz. St. tel. jel.) Beniczky Ödön tudvalevőleg lovagias utra terelte Meskó Zoltán államtitkárral felmerült afférját. A felek segédei most abban állapodtak meg, hogy az ügyet katonai becsületbíró-ság elé terjesztik.

Enyhül a vörhenyjárvány

A tiszti főorvos nyilatkozata

Az egész országban dühöngő vörhenyjárvány a nemzet legfélelmetesebb kincsét, a haza jövőjét és reményét pusztítja és felütötte foltját Debrecenben is.

Munkatársunk fölkereste dr. Tóth Kálmán városi tiszti főorvost, aki a járványról a következőket mondotta:

— A vörhenyjárvány hála Istennek enyhült. Főként november végén és december elején dühöngött és minthogi leginkább iskolás gyerekek közt fordult elő több megbetegedés, bezárattam az összes helybeli iskolákat. Ez igen fontos intézkedés volt.

— Annak idején ugyan ellene voltak az egyes tantestületek vezetői, de később belátták az intézkedés szükségességét, mert hiszen köz tudomásu, hogy a vörheny az a betegség, mely nemcsak a beteg hozzátartozóit, de az orvosokat is sakban tartja és nagyon ragályos. Most azonban enyhült a járvány, igaz, hogy most is van olyan nap, hogy néha 4—5 új megbetegedést is jelentenek, de sok-szor meg napokon át nem fordul elő újabb megbetegedés. December hónapban eddig 4 haláleset volt. — folytatja tovább a tiszti főorvos, — de mindazonáltal érezhető, hogy a járvány csökkent a város te-

rhétében, úgy a halálesetek száma, mint a megbetegedések tekintetében, azonban a járvány még mindig erősen dühöng Hajdúmegye részein, különösen Páspokádányban, Hajdúböszörményben és Hajdúhadházon.

Munkatársunk megkérdezte, hogy minő óvintézkedések történtek a járvány elfojtására?

— A járvány elnyomasára a következő óvintézkedések hoztak:

a) Az összes iskolákat bezárták; b) minden egyes megbetegedés esetén a tiszti orvos kiszáll a helyszínre, ahol a családtagoktól elkülöníti a beteget, ha az nem lehetséges, úgy a beteget a közkeletbe utalja; c) időnként ellenőrizi a beteget s az általa előírt rendelkezéseket; d) a betegség alatt is, de utána is elrendeli és intézkedik a fertőtlenítés megtörténte felől.

Hogy mikorra várható a járvány megszűnése, az ma még nem látható előre. A jelekből azonban megállapítható, hogy Debrecenben a járvány nagy mérvű nem lesz. Ha nem történik több új megbetegedés, úgy hat hét alatt teljesen megszűnik a járvány, mert tudható dolog, hogy a vörheny betegség lefolyása 6 hét. Aggolódomra nincs ok.

A népszámlálás előmunkálatai

A törvényhozás az 1920. évi XXXIII. tc. kel elrendelte a népszámlálás megtartását. A népszámlálás most is a szilveszteri állapot szerint január hó 1. és 10. között fog lefolyni. E nagy művelethez, mely 10 évenként szokott megtörténni, amelynek most sokkal nagyobb jelentősége van, mint rendes körülmények között, az előmunkálatok szorgosan folynak nemcsak a m. kir. központi statisztikai hivatalnál, hanem a városokban és a vidéki jegyzőségek irodáiban is. Az összeírásra szükséges összes nyomtatványok már elkészültek, sőt a központi statisztikai hivatal valamennyi városnak és községnek már szét is küldte a felvételi nyomtatványokat. A statisztikai hivatalnak ez alkalommal volt bizonyos támpontja a kiküldendő számlálólapok számanak megállapításánál, mert a folyó év április havában a közlekedési célokra történt népszámlálás adatait vette alapul, amelyhez képest eléggé mutatkozott 5 százaléknál több lapot nyomtatni és kiküldeni. Nem hihető ugyanis, hogy a mai viszonyok között bárhol is 5 százaléknál nagyobb népszaporulat állhatott be 8 hónap alatt, hacsak valamilyen rendkívüli esemény vagy intézkedés (menekültek, internáltak elszállásolása, katonák odahelyezése) nem szaporította meg nagyobb mértékben a lakosság számát. Egyébként a statisztikai hivatal indokait kérelemre azonnal küld nyomtatvány-kiegészítést.

Most folyik országsszerte a számlálóbiztosok kinevezése és kinevezése, amely utóbbi jog városokban a polgármesternek, a járásokban a főszolgabírónak van fenntartva. Mint mindig, úgy most is a számlálóbiztosok zömét a tanítók fogják tenni, különösen a falvakban, míg a városokban a tanítókon kívül a menekült tisztviselők is némi mellékjövedelemhez járhatnak, sőt folajánlotta tagjainak közreműködését a Nyugalmazott katonatisztek országos szövetsége is, nemcsak a fővárosban, hanem a vidéken is.

Magának a számlálólapnak hasonló kérdései lesznek, mint 10 év előtt. Új kérdések is vannak azonban, amelyek leginkább a világháború okozta károkat kívánják megvilágítani. Így kérdezi a számlálólap, hogy a megszámlált egyének a világháború következtében foglalkozása változott-e, vagy a világháború előtt hol volt rendes lakóhelye. Külön kérdés van a hadiözvegyekre és hadiárvaakra vonatkozólag, egy kérdés pedig a végzett szakiskolákat tudakolja. Egy kérdéssorozat a világháborúban katonatanaköteles korosztályok katonai szolgálata iránt tesz fel kérdéseket.

Arra nézve, hogy mindenki csak a valóságnak megfelelő adatokat szolgáltatathatja, az 1917. évi XXXV. t. c. rendelkezései maradnak érvényben, de emellett kizsoltja a törvény azt is, hogy a bevallott adatok adókövetés alapjául nem vehetők, magánosoknak ki nem szolgáltatathatók és egyénenként közzé nem tehetőek.

Rendés körülmények között is valóságos leltári mivelt, a nemzet erőpróbája egy ilyen népszámlálás és így fontos esemény a nemzet életében. Nem kell tehát külön hangsúlyozni, hogy milyen nagy jelentősége van most, amikor az ország megsemmisítése után vérző szívvel kell számbavenni értékeinkből a legbecsebbet, az embert. Meg kell állapítanunk, hogy milyen koru és nemű és milyen összetételű emberanyagunk maradt meg, mennyi a háború áldozatainak, az elesetteknek, a most is fogásban lévőeknek, a rokkantoknak, a hadiözvegyeknek és hadiárvaoknak a száma, hogy teljes mértékben előttünk álljon az a borzasztó csapás, amely a háborúval és az ország igazságtalan megsemmisítésével a nemzet legbecsebb alkatelemét, az embert érte és hogy odatarthassuk a művelt világ s közöttük hatalmas legyőzőnk elé a rettentő képet: talán megmozdul lelkiismeretük. Hazafias kötelessége ezért mindenkinek, hogy annak idején pontos és az igazságnak megfelelő adatok bevallásával a népszámlálás sikerét előmozdítsa.

Leégett a Times palotája

London, dec. 15. (N. St. t. j.) A Times világépületében tűz támadt. Több gyártelep, gép, igen sok papír lett a tüzvész maradványa. A tűz az egyik gépházban támadt, az egész palota elpusztult.

A rendőrség köszönete a „Hajdúföld” közönségének

A Hajdúföld szerkesztősége, áthatva annak tudatától, hogy az ország talpraállításának nagy munkájában elengedhetetlen első lépés a közrend, közbátorság helyreállítása és biztosítása, kőré szóval fordult olvasóközönségéhez, hogy a köznyugalom derék órcinek: a rendőrség tagjainak segélyezésére adományait küldje be. Ezuttal sem fordultunk hátra a mi minden szepért és jóért lelkesülő, megértő közönségünkhöz. A gyűjtés eredményét: tízezer koronát hétfőn juttattuk el az államrendőrség kerületi főkapitányának kezéhez, aki a következő szép sorokban mond köszönetet olvasóinknak:

Nagyságos

Dr Komlóssy Imre urnak,
a „Hajdúföld” főszerkesztőjének

DEBRECEN.

Folyó hó 13-án kelt becses sorait s a mellékelt 10 000 koronáról kiállított (Debreceni I. sz. Takarékpénztár 99 könyv, 461 lap 62461 sz.) beutazástól véve, fogadja Nagyságod egy a saját nevében, mint kerületelem egész rendőrségi személyzete nevében a megértő támogató társért leghalásabb köszönetünket.

Különösen jól esik, hogy ezt az első kezéhez érkezett nagyobb adományt a „Hajdúföld” útján kapja a rendőrsérelti segélyalap, mert ebben a sajtóorgánumban mindenkor az ugyanazon célra törő, nemesen szimmagyarul gondolkodó, őszinte készséggel támogató bec és munkatársat tanultam meg ismerni. Már pedig ha a közvélemény oly előkelő irányítja mint a „Hajdúföld” ily odaadással támogatja a Magyar haza fundamentumát építő munkánkat, akkor az csak sikeres lehet.

Fogadja Nagyságod egy a szerkesztőség, mint derek hazafias olvasóközönsége részére újból hálás köszönetünket.

Teljes tisztelettel vagyok Nagyságodnak készséges

híve:

Ghyeczy Tihamér
kerületi főkapitány.

Torockai O. és növendékeinek kiállítása

A Kereskedelmi Társulat dísztermében értékes és kedves kiállítás várja a látogatót: Torockai Oswald festőművésznek és növendékeinek kiállítása. Nem tudjuk, hogy a művészt méltassuk e inkább, aki napfényes képeivel igaz gyönyörűséget szerez a szemlélőnek s különösen az Erdély elvesztésének mélységes fájdalomtól ihletett „Pihenő gyermek”, majd Párásősinap” és „Kertészlet” azok, amelyek a kedvesen világitás dacára is minden figyelmünket lekötik. — vagy a mestert dicsérjük, aki tanítványait oly kiváló érzékkel tudja ki- válogatni, hogy ilyen pompás művészi-kollekciót nyújthat át a művelőző közönségnek. — A Torockai-növendékek közül igazán dicséretes produktumokat láttunk Sajó Istvántól, Endrő Piroskától és Fürst Jánostól, meg a szép reményekkel korán sűrűsült Mitrovics Miklóstól De a többiek is. Szabó Ily, a kanászbojtárból mészessé indult Szepessy György, Lusztig Erzsébet Katona Gyula, Klein Sándor, Mile Pál, Pongrácz Elemér, Brokós Lily mind elismerésére méltó művészi intuícióval megalkotott képekkel szerepelnek a kiállításon. Kiváló gondnal, valóságos anatómikus pontossággal megrajzolt képeik a mester tudását és lelkiismeretes munkáját dicsérik. Meg kell emlékeznünk az iparművészeti aukcióról is, mely a hatalmas terem közepén kedves rendezésben dicséri az alkotókat, akik közül különösen Magoss Olga válik ki, de szépen dolgozik Hajós Gézané és Rózsa Lily is.

A kiállítást, mely karácsony másodnapjára lesz nyitva, melegen ajánljuk a szép barátainak figyelmébe.

Erdélyben pusztít a marhavész

Budapest, dec. 15. (N. St. t. j.) Máyer János földmívelésügyi államtitkár a keleti marhavészről ezeket mondotta:

A földmívelésügyi miniszterium autentikus értesítést kapott, hogy Erdélyben már fellépett a marhavész. Természetes, hogy megtettünk minden intézkedést a veszedelem megakadályozására. A határon 20 kilométeres zónát állítottak fel: ezen sem ki, sem be nem szabad szállítani élőmarhát. A marhavész gyógyításánál új szérummal kísérletezünk. A román kormánytól hivatalos értesítést kaptunk, hogy Erdélyben fellépett a keleti marhavész.

Olasz-szerb szerződés ellenünk

Bécs, dec. 15. (N. St. t. j.) Olaszország és Jugoszlávia között titkos szerződés jött létre. A szerződés 5 pontból áll. Mindkét állam megegyezett abban, hogy úgy Ausztria, mint Magyarország a saint germaini és a trianoni békeszerződés feltételeit pontosan teljesítsék. Mindkét állam kötelezi magát, hogy a Habsburgok visszatérésének ellenül. Ezt a szerződést közlik Csehországgal is.

Kétmillióval valuta csalás

A debreceni rendőrség a napokban nagyarányú valuta csalásról rántotta le a leplet. Patyika Rózi és Markovics Szeréna mármarosai lakosok még novemberben megbízták Dobos Gábor és Schreiner Sándor vasutasokat, hogy szabócsmegeyi rokonainknak juttassanak el 3900 dollárt, 3000 székelt és 620 lelt. A több mint 2 millió értékű idegen valutát Dobos és Schreiner vasutasok átvették, de a szabócsmegeyi rokonok még a mai napig sem kapták meg a nekik küldött valutát. A két lány megtudván a valót, nyomban Debrecenbe utazott és feljelentést tett a vasutasok ellen. Az államrendőrség azonnal megkezdte a nyomozást és Juhász detektív végig kutatta a vasutasok után egész Szabolcs megyét, míg végre az egyik debreceni kurta kocsmában fogta el őket.

Dobos és Schreiner vasutasok nem tagadják, hogy nekik Patyika Rózi és Markovics Szeréna átadott kb. 2 millió koronányi idegen valutát, azonban azt állítják, hogy a demarkációs vonalon a románok elvették tőlük az egész pénzt. Minthogy azonban kiderült, hogy a vasutasok feltűnő nagy lábon éltek, alapos a gyanu, hogy a rengeteg pénzt elszikkasztották.

Eppen ezért ma a rendőrségen újra kihallgatták a két vasutast, akik megismételték azon vallomásukat, hogy a nekik átadott idegen valutát igenis a románok vették el. Azonban más gyanu is merült fel ellenük, miért is a rendőrség átkísérte őket az ügyészségre.

A hazaáruló bűnhődése

Budapest, dec. 15. (N. St. t. j.) Ligdai János közkatona, fontos katonai iratokat ellopott egy katonai parancsnokságtól s egy idegen államnak kísérte meg azokat eladni. A rögtönítélő bíróság tegnap tárgyalta zárt ülésen ebben az ügyben. A vádlott, aki kalandos multu ember, mindent beismer. Kötél általi halálra ítélték. Az ítéletet ma végrehajtották.

Meneztik a horvát bánt

Zágráb dec. 14. (Nemz. St. tel. jel.) A Radics-párt ismeretes határozata miatt bán válság tört ki Horvátországban. A szerb kormány ugyanis arra az álláspontra helyezkedik, hogy a bannak el kell hagynia helyét, miután nem tudta a Radics-pártnak a közvélemény előtt hozott határozatát megakadályozni. A legutolsó napokban a szlovének is erős mozgalmat fejtenek ki az autonóm Szlovénia érdekében.

HIREK

AHajdúföld Képes Naptára

Karácsony előtt megjelenik. A kalendáriumi részen, előjegyzési naplón kívül gazdasági tanácsadót és tájékoztatót is foglal magában. Az irodalmi részbe a Hajdúföld minden munkatársa java-dolgozatát adja. A folyót év érdekesen összefoglalt története után dr. KOMLÓSSY IMRE főszerkesztőnk tanulmánya jön a sajtó hivataláról. Dr. BESSENYEI LAJOS a nemzeti hadseregről, PISZKAY ÁRPÁD a mezőgazdasági többtermelésről, dr. MITROVICS GYULA a nemzeti műveltségéről írt tartalmas cikkeket. Dr. ZÁDOR KÁROLY kedves novellája, VADRÓZSA, SZILÁGYI IMRE, ZIVUSKA ANDOR és más jeles poéták hangulatos versei, ifj. LISZT NÁNDOR tréfiás jóvendőlései és józsu adomák teszik változatosabbá a szép kiállítású naptár tartalmát, melyet Horthy Miklós kormányzó lovasképe és zászlószenteléséről felvett szép jelenet díszít.

Régi előfizetőink INGYEN KAPJÁK meg a naptárt, valamint azok az újonnan belépők is, akik a Hajdúföldre legalább három hónapra előfizetnek. A naptár BOLTI ÁRA 25 KORONA lesz.

A naptár részére HIRDETÉSEKET jutányos áron vesz fel a hérvégéig a HAJDUFÖLD kiadóhivatala (Piac-u. 59.)

Személyi hír. Hubert Ottó és Szomjas Gusztáv főispánok szerdán reggel Budapestre utaztak, ahol részt vesznek a belügyminiszteriumban tartandó értekezleten mely 16-án lesz.

Gyorssegély alapunkra a Jogász- és tisztviselőkör ismét adományozott 300 koronát. Segélyre szoruló szegényeink nevében hálás köszönetet mondunk érte.

Mennyi szén jött? Kedden mindössze 4 és fél vagon szén érkezett, de a világítási vállalat csaknem el is használta. Most már úgy áll a helyzet, hogy amely napon nem jön szén, nem lesz villamos világítás. Gyönyörű kilátás!

Gyermek mentés. Lapunk tegnap számban reámutattunk arra, hogy az amerikai segélybizottság ötvenezer magyar gyermek megmentését vette a kezébe s ezeknek télvi idején való élelmezését magára vállalta. Ezzel kapcsolatban a társadalomhoz intézett hasonló irányú felhívásunkra örömmel értesülünk, hogy a Szociális Missziótársulat helyi szervezete már korábban magáévá tette a gyermekmentés magasabb ügyét, s november közepe óta a téli időszakban felekezeti különbség nélkül mintegy 100 gyermeknek biztosított ingyen ebédet. Az ebédsegélyre főleg a szerényebb viszonyok között élő tisztviselő, továbbá a kereskedő és kisgazda családok vállalkoztak. Joggal reméljük tehát, hogy a nemes áldozatkészségben nem fognak elmaradni azok sem, akiknek vagyoni helyzete ezt még inkább megengedi. — Kívánatos volna, ha ezt a mozgalmat a város vezetősége igyekeznék minél szélesebb körre kiterjeszteni.

Petroleumot kap a megye. Az olajközpont értesítette a vármegyét, hogy 200 métermézsa petroleumot utalt ki részére 44 koronás áron.

Felemelték a nyugdíjasok árásgási segélyét. A belügyminiszterium értesítette a várost, hogy a városi nyugdíjasok és özvegyek árásgási segélyét és temetőzési járulékát felemelte. Az emelés elég jelentékeny.

A szegény gyermekek karácsonyjára javára Szembratovics Editke 100 koronát küldött be hozzánk. Rendeltetési helyére juttatjuk.

Az érempótdíjak fizetése. A belügyminiszter Köriratban hívta föl a törvényhatóságokat, hogy az érempótdíjak ügyében ne késlelmeskedjenek.

A nyugalmazott posta és távirtda alkalmazottakat értesíttem, hogy a decemberi „Ellátási jegy” a főnök iródnál átvehető. — Posta főnökség.

A „Napsugár” karácsonyi műtárgy árverése december 21-én, kedden délután 4 órakor lesz Piac-u. 10 l. alatt a lap kiadóhivatalában. A „Napsugár” átvész e célra vasárnapig mindenemű antik és modern művészeti becsü tárgyat. Hivatalos órák 9—2-ig.

Az államrendőrség telefonszámjai. A debreceni államrendőrségi kerület központi hivatala és a debreceni államrendőrkapitányság telefon állomásai a következőképp csoportosítottak át:

I. A rendőrkörület központi hivatalában: 87. sz. A kerületi főkapitány és helyettese. 41. sz. A kerület gazdasági osztálya. Közvetlen nem a főkapitányhoz tartozó ügyekben ez a szám kérendő. 815. sz. Kerületi főparancsnokság. 27. sz. Kerületi számvétség.

II. Debreceni államrendőrkapitányságnál: 45. sz. Kapitányság vezetője és helyettese; hivatalos órák kivül d. n. 2 órától reggel 8 óráig mint központi ügyelet jelentkezik. 56. sz. Vasuti osztályparancsnokság. 802. sz. Lovas osztályparancsnokság. 1271. sz. Detektív osztály. 46. sz. Rendőrség a Nagyerdőn.

A kedélyes károsult. Tegnap délelőtt történt a gyümölcspiacon. Egy öreg néninek amolyan behugyolt kendős parasztasszonynak a zsebéből kilopta egy zsebtolvaj a piros pénztárcáját. A néni észrevette a lopást, de csak hagyta, nem szólt egy árva szót sem. A zsebtolvajt — magos, vörös arcú embert. — nagyon furdalta a kíváncsiság, vajjon milyen zsákmányra tett szert. Kitudja, mennyi pénz lehet a pénztárcában. Megállt a legközelebbi fa mellett s izgatottan bontja ki a pénztárcát. Az öreg néni azt már nem állhatta tovább s megszólalt:

— Nézheted azt ócsém, nincs abban egy lyukas krajeár sem!

A zsebtolvaj erre a dühtől pirosan, megvetéssel dobta el a pénztárcát s gyors léptekkel eltűnt a tömegben...

Ipari tanfolyam. A szociális missziótársulat szerényebb viszonyok között élő tisztviselők részére folyó hó 15-iki kezdettel cipőjavító tanfolyamot nyitott. Az előadások heti négy napon át a délutáni órákban 5—7-ig tartanak a Csapó-u. 30 szám alatt levő helyiségben.

Karácsonyra ifjúsági iratok, képes és mesés könyvek, imakönyvek, eredeti művész festmények, albumok, festőkészletek, emlékönyvek, karácsonyi díszek, játékok és gyermek, legjobb bevásárlási forrása Antalffy József könyvkereskedése, Szent-Anna- és Varga-utca sarkán.

A Máv. műhelyi „Egyetértés” Dal és Zeneegylet színjátékos társasága az oláhok által szétvert szinpadának helyre állítása javára f. hó 18—19-én a Vígsházában jótékony célú előadást rendez. — Ez alkalommal színpadunkon Rakosi Viktor örök szép aktuális színműve: az „Elnémet h a r a n g o k” Debrecen város műértő közönsége ismeri a társaság kiváló játékát: s hisszük, hogy pártfogásával lehetővé teszi, hogy a tisztán a jótékony cél szolgálatában álló társaság továbbképzésére nélkülözhetetlen szinpadát helyreállítható legyen: s hogy minél előbb teljesen a társadalmi nyomor enyhítésének a szolgálatába állhasson.

Rendőri hírek. Zsebmetszés Vargányi Antalné Rottler utcai lakos zsebéből a Var-utcai hatóság üzletben Balogh Janosné cigány-asszony kilopta pénztárcáját a benne levő készpénzével együtt. Elfogták és eljárást indítottak ellene. — **Lopások:** Tegnap ebéd előtt Orosz Ferenc Mester-utca 7. sz. alatti cipész-mester üzletének kirakatából ismeretlen tolvajok elloptak egy pár box cipőt. A rendőrség nyomozza a tolvajokat. B a g i István Rakovszki-utcai lakostól eszedje Nagy Józsefné 6 ezer koronányi ingóságát ellopta. Eljárás indult a tolvaj eszedé ellen. — A nyíregyházi államrendőrség táviratban értesítette a debreceni államrendőrséget, hogy S a l a m o n Kálmán nyíregyházi lakásába egy ismeretlen elegáns öltözött fiatalember az ablakon keresztül beugrott és a szoba asztaláról elemelt egy pénztárcát 20 ezer koronával. Nincs kizárva, hogy Debrecennek vette útját, miért is a nyíregyházi rendőrség megkeresésére a debreceni rendőrség a tolvaj nyomozását elrendelte.

— Margit-fürdő állandóan nyitva.

A Közalkalmazottak Beszerzési Csoportja felhívja tagjait, hogy még ki nem váltott szalonna járandóságukat a Hornyai-féle hentes üzletben (Csapó-u. Knoll ház) sürgősen váltsák ki, mert később a megfelelő szelvények bevalthatók nem lesznek.

Sok jeles festőművész képkiallítása Antalffy képtárlatán, melyek ocsón lesznek árusítva. Karácsonyra legszebb ajándék.

A debreceni egyetem akciója

Budapest dec. 15. (N. St. t. j.) A sokat hányt-vetett kolozsvári egyetem ügyében újabb fordulat állott be. A debreceni egyetem átiratában együttműködésre szólította fel a kolozsvári egyetemet. A kolozsvári egyetem tanári kara nincsen megelégedve ezzel a megoldással s már előre is tiltakozik ellene. Egyik kolozsvári egyetemi tanár kijelentette hogy érthetetlen a debreceni egyetem felszólítása, mert hiszen Szeged városa felajánlott épületet is már a kolozsvári egyetem számára. — Nincs tehát semmi értelme a debreceni egyetemmel való együttműködésnek s az ország érdeke is, hogy minél több egyetem legyen. Ebben a kérdésben napokban fog dönteni a kultuszminiszter.

A kladnói kommunista-puccs

Prága, dec. 15. (N. St. t. j.) Csorvá cseh miniszterelnök nyilatkozott a csehországi eseményekről. *Kladnóban egyik éjszaka a kommunisták megszállták a pályaudvart, átkatalták a pályaudvart, elszedték a fegyvereket s megkezdtek a város had eregbe való sorozást.* A veszedelem más területre is kiterjedt s emiatt kihirdették az ostromállapotot. A telefon forgalom Bécsnél még mindig szünetel. A szénbányákban a munka teljes mértékben szünetel.

IV. Internacionálé

Bécs, dec. 15. (N. Fr. Presse.) Az osztrák szociáldemokraták, a német függetlenségiek, a francia szociálista párt, az angol, orosz, svájci és cseh szociáldemokrata párt kiküldöttjei gyűlésre jöttek össze Bécsben és kiáltványt bocsájtottak ki a szociálista munkássághoz. Ez a kiáltvány jellemző bizonyíték arra, hogy milyen tárgyi alap nélkül és milyen jogérzet hiánnyal akarják a pártvezetők a nagy szociális problémákat megoldani.

A kiáltvány felhívja a munkásságot a negyedik internacionálé megalapítására, amely nem a moszkvai parancsnak van alávetve és megállapítja tovább a proletáriátus diktatúrájának lehetőségét. A munkásosztály, — mondja, — mint politikai kisebbség nem folytathatja tevékenységét a mai módszer mellett. Addig, amíg a politikai hatalmát megszerkezheti, mindenhol, ahol a burzsoázia a proletár államhatalmat megakadályozza, vagy elutasítja, erőszakos eszközöket fog ellene alkalmazni. Ha pedig demokratikus uton nincs kilátás a hatalom megszerzésére, akkor az osztályszervezetten alapuló diktatúrát fogja igénybe venni.

A III. és IV. internacionálé között az az egyetlen különbség, hogy a III. lekötötte magát a célhoz vezető eszközökben, s minden államban egyformán a párt-terrorra, a tanácsrendszert és a holsevizmust jelölte meg.

A IV. Internacionálé engedékenyebb ebben a tekintetben s csakis az irányban rendelkezik határozottan, hogy jogállam, vagy erőszak uralom, demokrácia vagy anarchia, az üzemi tanácsok diktatúrája proklamáltassék-e. A IV. internacionálé a jezsuita jelmondaton alapszik: *a cél szentesíti az eszközöket*

Ausztria új elnöke rólunk

Bécs, dec. 15. (N. Fr. Presse.) Az államszövetség új elnöke, dr. Hainisch, az osztrák és magyar viszonyról a következőket mondotta:

— Senkisésem gondol Ausztriában arra, hogy Magyarországgal szemben barátságtalan magatartást tanúsítson. *Bizonyos, hogy senki sem táplál Ausztriában ellenséges érzelmet Magyarországgal iránt.* Mi egymásra vagyunk utalva és nem szabad felednünk, hogy közös sorsunk van és barátságosan kell összedolgozni.

Karácsonyfa nagy választékban Barkó Antal fűszerkereskedő Meszena-utca 1. Ugyanott karácsonyi czukorkák.

